

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Jó zabot terem Románia hegyes vidéke.

A Gazdasági Egyesület kiállításai már évekkel ezelőtt jó hírnévre tettek szert. Az Egyesület régi vezetősége sok nagyobb és kisebb gazdasági kiállítást rendezett székhelyén és a nagyobb, vidéki városokban. A vidéki kiállítások közül, amelyek nemcsak országos, hanem országhatáron túl terjedő viszonylatban is jelentősek voltak, csupán a Sft. Gheorghe-it, a Târgu-Mures-it és a Satumare-it említjük meg. Az egyesület vezetősége és tisztkara úgy szervezték meg a multban a kiállításokat, hogy azokon a megjelent gazdák mindég hasznos épülést szerezhettek kiváló belföldi és külföldi szaktudósok előadásai alapján.

Idén a Gazdasági Egyesület megint jól sikerült termény kiállítás és vásár keretében igyekezett előmozdítani a gazdák érdekeit. Méltó feltűnést keltettek a kiállításon a nemesített vetőmagvak, gyógynövények és szép gyümölcsök csoportjai.

Figyelmünket különösen a szép és értékes, nemesített zabok ragadták meg. A zab ugyanis a gazdák „Hamupipőkéje”. Termelésére nem fordítanak nagy gondot, mert azt tartják, hogy a legsanyarubb viszonyok között is megterem. Ezért sovány földbe, hegyoldalakra és rosszul előkészített talajba szokták vetni. Így aztán nem lehet csodálkozni, ha legtöbb gazdánál a zab csak akkorára nő, hogy mint mondani szokták

az egér is térdepelve legeli. Pedig a zab nagyon meghálálja a jól megmunkált és jóerőben levő földet. Mutatja a Cristur-i Gazdasági iskolában termelt, nemesített zab, amelyet a kiállításon láttunk. *Ez a zab holdanként 18 mázsa magot termelt.* Minősége kitünő és nagyszerűen beválik

a leghidegebb éghajlat alatt is. A kiállítás tanulsága szerint nálunk a Hatvani 28-as és a Csánádi 88-as, továbbá a Duppai zab válnak be legjobban.

Az okszerű zabtermelés első feltétele, hogy a zabot vessük őszi szántásba. A tavasszal jól elmunkált őszi szántásba lehetőleg géppel vessük el a magot. A zab a jó erőben levő földet bő terméshozammal hálálja meg, nem szabad azonban friss istálló trágyába vetni, mert könnyen megdől és üszkös lesz. A zab okszerű termelésének

jelentősége, hogy az állattartásban kiváló szerepe van, hanem az is, hogy a gazdaságnak egyik legbiztosabb terméke, amelyik rendszeren nagyon jól szokott fizetni. A zab szemtermése, mint abrak nélkülözhetetlen növénydék állatoknál és lovaknál, szalmája pedig, különösen megfelelő előkészítés, tehát *szecskázás* és *füllesztés* után a gyengébb minőségű szénával egyenlő értékű takarmányt ad.

Erre tanítanak a Gazdasági Egyesület kiállításán látható szép nemesített zabok, fogadják meg gazdáink, saját javukra a tanítást.

Nemesített zabok a Gazdasági Egyület kiállításán.

Képek a Gazdasági Egylet kiállításáról.

Nemesített vetőmag zab.
Képzünkön látszik, hogy a vetőmag teljesen meg-
van tisztítva minden gyom-magtól.

Bodor Kálmán gyógynövény csoportja a kiállítá-
sán. (Bodor Kálmán, lapunk munkatársa, a
gyógynövényekről a Magyar Népb-en sorozatos
cikket fog írni.)

A tél áldozata.

A tél mostohaságait kevés élőlény érzi olyan nagy mértékben, mint a madár. Nemcsak a hidegtől kell szenvedniök, hanem a táplálék hiánya is nagy próbára teszi gyenge szervezetüket. Művelt országokban mindent el is követnek a kedves kis állatok téli táplálására. Milyen sziverehető képet nyújt egy kis madár haldoklása a hideg hótakarón.

Egyenlő felek szövetkezése.

Finn testvéreink új köztársasági elnököt választottak Kallio személyében. Az új elnök valószínűleg új politikai irányt fog bevezetni. Az északi kis nemzetek a svédek, norvégek, dánok, finnek arra a meggyőződésre jutottak, hogy nem jó nekik valamelyik nagyhatalom kizárólagos barátságát keresniök, mert a nagyhatalom túlságosan kihasználja őket a maga önző céljai érdekében. Most ezért az északi népek egymás között akarnak megegyezni s közösen akarnak védekezni a nagyhatalmak kizsákmányolása ellen.

Eke-indulás küszöbén.

Gazdáink meg lehetnek elégedve azzal a munkával, amit tanult magyar emberek a téli folyamán az ismeretek terjesztésében kifejtettek. Egyes előadásokon, rendszeres tanfolyamokon, kiállításokon folyt a hasznos tudnivalók közlése.

Nem kevésbé vált gazdáink lelki gyarapodására a betű útján való fölvilágosítás. Ennek jellemzésére elég volna fölhoznom azt, hogy a Minerva nagyszerű könyve, a *Gazdátudomány* második kiadásban is megjelent és e sorok írásakor nagy részben el is fogyott. Örvendetes és megható dolog, hogy falusi gazdáink milyen nagy érdeklődést tanúsítanak a kitűnő szakmunka iránt, mennyi vétel és megrendelés történik naponként.

Egyik előző számunkban megemlegettük azokat a törekvéseket is, amelyek a Magyar Népet az olvasásra alkalmas időszakban a gazdasági ismeretek terjesztői közé sorakoztatták. Hivatkozunk *Konopi* Kálmán nagyhatalású cikksorozatára, amely a buzanemesítésnek, termelésnek minden kérdését fényesen megvilágította. Ezt is kiadtuk könyv alakban és nap-nap után rendelik olvasóink. Nem szeretnénk a hivalkodás látszatába kerülni, de utalnunk kell azokra a kisebb cikkekre is, melyekben a juhtenyésztés kérdéseit, a mezőgazdasági kiállítással kapcsolatban a zabtermelés fontosságát tárgyaltuk meg.

Szívesen tesszük hírré, hogy nagy visszhangot keltettek azok a fejtegetések is, amelyeket *Finta* Domokos, a Trassylvania vaj-

gyár szakembere, a tejtermelés körülményeiről közvetlen tapasztalatok kapcsán írt.

Am e sorainknak nem annyira a múltból való beszámolás a célja, hanem jövő terveinknek beharangozása. Az évszakok követelményeihez alkalmazkodva új tárgykörökből kívánunk hasznos tanulságokat nyújtani.

Az egyik cikksorozat közlését mostani számunkban megkezdettük. Ebben *Benczédy* Márton tanító, a kiváló oltvány-telepítő szakemberünk a gyümölcstermelésről fogja elmondani gyakorlatból merített jó tanácsait.

Következő számunkban pedig újra porondra lép *Bodor* Kálmán, aki a háromholdas kiscsajda megélhetéséről lapunk hasábjain nagyszerű fejtegetéseket adott. Most azokhoz a magyar testvéreinkhez kíván szólni, akik föld hiányában, vagy ráérő idő birtokában a természet ingyen ajándékait kívánják hasznosítani. *Bodor* Kálmán arra fogja olvasóinkat megtanítani, hogy milyen vadontermő gyógynövényeket érdemes gyűjteni? Természetes, csak azokat érdemes gyűjteni, amelyeket értékesíteni is lehet. *Bodor* Kálmán éppen azt mondja el cikkeiben, hogy mely növényeket lehet az idén bizonyosan értékesíteni s azoknak gyűjtési, előkészítési szabályait is tüzetesen ismerteti.

Íme, tehát a gazdasági művelődés terjesztése az eke közeli megindulása után is folyni fog lapunkban.

Reméljük, hogy a tanulás jó alkalmát áron is meg fogják venni olvasóink.

• Külföld.

Az elzárt Spanyolország. A múlt hét óta Portugália is hozzájárult határai ellenőrzéséhez, azzal a feltétellel, hogy a határ elzárását és ellenőrzését Anglia végezze. Így Spanyolország körülzárása teljessé vált, mert a tenger felől egész határán tíz tengeri mérföld, vagyis tizenhat kilométer távolságban hadihajók őrködnek azon, hogy az országba se-

hadianyagot, se katonát ne lehessen szállítani. Hogy ezt eredményesen végezhesék, joguk van megállítani és átkutatni minden hajót, ha csak a körülzárást végző hatalmak igazolt ellenőre a hajón nem igazolja, hogy semmi tiltott áru nincs a hajón. Franciaország már szigorú szárazföldi ellenőrzést foganatosít elzárt határvonalán s ugyanezt végzik az angolok is a spanyol-portugál szárazföldi határon, a katonatorozást pedig, sőt egyes kato-

nák kiutazását is, valamennyi európai állam eltiltotta, valamint Amerika is. Így a harcoló felek most már csak a maguk erejére vannak utalva s ez kitérít abból is, hogy a harcok végtelen elkeseredéssel és kegyetlenséggel folynak s ezideig úgy látszik, hogy talán éppen ezért eddig egyik fél sem ért el komolyabb eredményt. De mintha mégis a felkelő nemzeti csapatok volnának az erősebbek, mert a kormány seregének nem sikerült a főváros bekeríté-

Kormányválság a belső rend fentartásának jegyében.

A Tatarescu-kormány helyzetét nagyon megnehezíti a szélsőséges politikai alakulatok mozgalmá. Ezek az alakulatok nem riadnak vissza az ország rendjének felforgatásától és erőszakos cselekedetekkel zavarják a belső rendet. A vasgárdisták elszánt mozgalmuk közben az állam rendfentartó hatalmával és méltóságával össze nem egyeztethető tettekre ragadtatták magukat. Valóságos államot alkottak az államban, külön kormányzati szervekkel.

A vasgárdisták közelebről egy Radulescu nevű diákot borzalmasan megkínzottak. Követelték tőle, hogy hagyjon fel a liberális politikával és lépjen be a vasgárdisták sorába. A szerencsétlen, megkínzott diák esete általános felháborodást keltett és a parlamentben is vita tárgyát képezte.

Öfelsége, Károly király a vezető politikusokat sorozatos kihallgatáson fogadta, megbeszélve velük, hogy miképpen kellene az ország rendjét biztosítani. A helyzet végül is úgy oldódott meg, hogy Tatarescu miniszterelnök kormányát átszervezte. A kormányból távozott a belügyminiszter és az igazságügy-miniszter, jeléül annak, hogy felelősök a rendért és a jogbiztonságért. Hogy azonban Tatarescu a kormány egységét biztosítsa, a távozó miniszterek, mint tárca nélküli minisz-

terek tovább is a Tatarescu-kormányban maradnak.

Ezzel a Tatarescu-kormány egy éven belül másodszor alakult át azzal a céllal, hogy elbáritsa a veszedelmeket, amelyek a közrendet és a mai állampolitikai rendszert fenyegetik. A rend fentartásáért a jövőben a felelősséget maga Tatarescu miniszterelnök vállalta el azzal, hogy ő tölti be a belügyminiszteri tárcát. Különös jelentőséget ad a miniszterelnök szándékának, hogy belügyminiszteri államtitkár Marinescu tábornok lett. A Tatarescu-kormány tehát egy tábornok személyné a beállításával ad hangsúlyt annak a szándékának, hogy minden lehető módot felhasználjon a belső rend fentartására.

Az ellenzéki pártok nem fűznek nagy reményt a Tatarescu-kormány ilyen módon való átalakításához. Sőt állítják, hogy legfeljebb néhány hónapi kormányzásról lehet szó, mert azután a kormány feltétlenül távozni fog. Emlegetik azt is, hogy Öfelsége, Károly király kitüntető bizalommal tárgyalt Mihalache volt miniszterrel, a nemzeti parasztpárt elnökével s ebből arra következtetnek, hogy Mihalache biztos ígéretet kapott az uralkodótól arra nézve, hogy kormányváltás esetén őt fogja megbizni a kormány megalakításával.

Belpolitikai hírek

Kettéosztják a belügyminisztérium hatáskörét. Az állam belső rendjének biztosítása érdekében a belügyminisztérium hatáskörét ketté fogják osztani. Az egyik osztály kizárólag közgazdasági ügyekkel fog foglalkozni, a másik pedig mint rendőrmisztérium, a közrendet fogja védeni.

Függetlenségre kell törekedni a külpolitikában. Vajda lapja vezércikkben foglalkozott a külföldi követeknek a román légionáriusok temetésén való részvételével. A cikk írója meg-

állapítja, hogy a külpolitikában nincsen helye túltengő érzékenységnek és teljes önállóságra kell törekedni minden külpolitikai vonatkozásban. A nemzeti önállóságot minden állammal szemben egyformán kell védeni.

Gyárfás Elemér felszólalása a rokkantak és hadiárvák érdekében. A szenátusban a hadiözvegyek, árva és rokkantak érdekében felállítandó gondnoki intézmény vitája alkalmával Gyárfás Elemér is felszólalt. A magyar szenátor kifogásolta, hogy, amint már sokszor kifejtette a szöszékről, a hadirokkantak osztályozása és a hadiözvegyek és árva nyugdíjának

megállapítása alkalmával nagyon sok embert ért sérelem. Kifejtette, hogy ezen a téren mai napig sem történt semmi intézkedés a sérelmek orvoslására. Costinescu miniszter megígérte, hogy az új osztályozást elrendeli. A miniszter válaszában rámutatott, hogy az új költségvetésben figyelemmel kell lenni a hadsereg jövő szükségleteire és ezt mindenek előtt ki kell elégíteni. A magyar szenátor erre azt felelte, hogy éppen a jövő háború fenyegető veszedelme teszi szükségessé, hogy az elmúlt világháború rokkantjai, özvegyei ne maradjanak gyámolatlanul.

Bolgárok hazatérési pere. A silistrai törvényszéken nagy érdeklődéssel kezdték meg a Durostór-i bolgárok politikai perét. Háromszázhetvenkét bolgárt vádolnak államellenes bűncselekménnyel. A vádlottak közül nyolcvanvan előzetes letartóztatásban vannak. A vádnak ezerötszáznál több tanuja van. A vádlottak csaknem mind megjelentek a tárgyaláson, a tanúk közül ezernégyszázan. A tanúk nevének kikiáltása másfélórát tartott. A tanúk között miniszterek és vezetõpolitikusok vannak. A per több napig fog eltartani.

Mihalache nem hive a német-barát politikának. A nemzeti parasztpárthoz tartozó egyetemi tanárok Mihalache elnöklete alatt gyűlést tartottak Bucureşti-ben. A gyűlést követõ vascsorán Mihalache beszédben foglalkozott a kül- és belpolitikai kérdésekkel. Mihalache kijelentette, hogy Romániának sem német-barát, sem orosz-barát politikát nem lehet folytatni. Mihalache szerint nagyon kényes helyzet van a külpolitikában, minden pillanatban kitörhet a háború.

Egy univerzális szer a fájdalmak ellen! Közlöm Önökkel, hogy a *Togal*-lal nagyon jó tapasztalataim vannak. *Togalt* rheumás fájdalmak ellen használtam s el kell ismernem, hogy a fájdalmak teljesen elmúltak. Megkíséréltem azután *Togalt* migrén (fejidegzsába) ellen szedni, itt sem maradt el a jó hatás, úgy, hogy a *Togal* azóta állandóan kéznél van a házamban, mint univerzális gyógyszer mindenféle fájdalmak ellen s azért is alkalmazzuk szívesen, mert esodálatosképen soha semmiféle mellékhatást nem vetünk észre, mint máskor más szereknél.

Duschenek Elza, Timisoara.

• Hírek •

Hazaérkezett Mihály vajda.

Mihály nagyvajda betegségébõl teljesen felépült és hazaérkezett. Megérkezésekor a Bucureşti-i pályaúdvarton Ófelsége Károly király, Mária királyné, a kormány tagjai, udvari és politikai elõkelőségek várták. A fogadtatáson a Bucureşti-i cserkészeknek nagyobb csapata is résztvett.

Könnyítés a sorozás rendjén.

A nemzetvédelmi minisztérium könnyítést engedélyezett a sor alá kerülõ ifjaknak. A sorozásra kerülõ ifjak nem kell, hogy a szülõhelyük szerint illetékes sorozóbizottságnál jelentkezzenek, hanem sor alá állhatnak ott, ahol tartózkodnak. A jelentkezés alkalmával a következő bizonyítványokat kell bemutatni: Születési bizonyítvány, személyazonossági igazolvány, ez helyettesíthetõ munkakönyvvel, vagy egyetemi hallgatói igazolvánnyal. Bizonyítvány arról, hogy a jelentkező abban a megyében lakik, ahol jelentkezett. Ezt a bizonyítványt az iskola vagy a munkaadó adja ki. Végül negyedszer bizonyítványt kell mellékelni arról, hogy az ifju nem jelentkezett sorozásra más hadkiegészítõ parancsnokságnál. Idén az 1916-os születésű ifjak kerülnek sor alá.

Turista útleveél lesz a nyáron.

A kormány nyárára turista útlevelek kiadását engedélyezte. Az útlevelek díja 250 lej lesz. Julius, augusztus, szeptember és október hónapokban lesznek érvényesek. Az útlevelek kiadását az országos turista hivatal kell hogy véleményezze.

Aranykardot nyert egy magyar vívó. Dr. Rajczy, magyar vívó, aki az olimpiai versenyeken is szép eredménnyel szerepelt, résztvett Sanremóban, a nemzetközi kardvívó versenyen. Rajczy a versenyen első lett, jutalmul aranykardot kapott.

Szabálytalanság az állami pénzverdében. Dobrescu képviselő a parlamentben kérdést intézett a kormányhoz, hogy van-e tudomása arról a szabálytalanságról, ami az állami pénzverde fémvásárlása alkalmával történt. A képviselő elõadta, hogy a szükséges anyag nagyrészt nyilvános árlejtés megtartása nélkül vásárolták. Ez pedig ellenkezik az állami számvitelre vonatkozó szabályokkal. Az ügyben a kormány vizsgálatot indított.

Jogi doktorátus kell a bírói képesítéshez. Az igazságügyi miniszter javaslatot terjesztett a parlament elé a bírói képesítés megszigorítására vonatkozólag. A javaslat szerint ezután a bírónak jogtudományi doktorátussal kell rendelkezniök.

Elutasították az Oradea-i premontrai rend keresetét. Az Oradea-i premontrai rend egész vagyónát a román állam nevére irták át. A rend a végzés ellen keresetét nyújtott be a törvényszékhez és kérte a rend tulajdonjogának az elismerését. A premontrai rend keresetét a törvényszék most tárgyalta és azt elutasította. A rend jogtanácsosa az ítéletet megfellebbezte.

Terjed a náthalázjárvány. Több városban és községben a náthalázjárvány terjedése miatt bezárták az iskolákat. Satu-mare-megyében a járvány olyan nagyméreteket öltött, hogy a megyében az összes iskolákban szünetel a tanítás.

Hogyan lehet szépen és boldogan élni. Erre a nagy kérdésre felel rendkívül érdekes cikkben Tolnai Világlapja új száma, amely gazdag tartalommal és nagy terjedelemben most jelent meg. A levegő akrobatái ejmen, pompás képekkel illusztrált cikk számol be a repülés mesevilágáról. További cikkek: A kimeríthetetlen életerő, a hömpölygő fehér szén csodája, a menyaszszony gyilkosság drámai részletei. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Ujabb nyelvvizsga. A Cluj-i városi altiszteket váratlanul nyelvvizsgára rendelték. Huszonnyolc kisebbségi alkalmazott került a vizsgáztató bizottság elé. A vizsga két részből állott, írásbeli és szóbeli vizsgálatból. A vizsga lefolyása után közölték a vizsgázókkal, hogy a vizsgálatra vonatkozó jegyzőkönyveket felterjesztik a minisztériumba. A minisztérium fog dönteni további sorsukról.

A berlini rendőrségnek minden házhoz kulcsa lesz. A berlini hatóságok kötelezték a háztulajdonosokat, hogy házaik kapujának és ajtajának kulcsait másodpéldányban szolgáltatassák be a kerületi rendőrségekhez. Az intézkedés lehetővé teszi, hogy a rendőrség bármikor behatoljon akármelyik berlini házba.

Terjed a veszettség. A veszettség Transsylvania több vidékén a kutyák között járványszerűleg lépett fel. Több helyen szigorú intézkedéseket tettek a veszettség elfojtására.

Gyujtogatás. Szabó János, Diosad-i gazda lakóházát ismeretlen tettes felgyújtotta. Szabó és családja az utolsó percben tudtak kimenekülni az égő házból.

Az olasz hadseregben tilos a káromkodás. Az olasz hadügyminiszter szigorú rendeletet adott ki, hogy a hadseregben sem a tiszteknek, sem a legénység tagjainak nem szabad káromkodniuk. Tilos továbbá a kétértelmű és erkölcsi érülettel sérlő beszédek folytatása.

Arviveszedelem fenyegeti Páris. A Szajna Páris környékén kiöntött. Az ár előntötte a párisi világiállítási területét. Ha a Szajna áradása nem áll meg, Páris egyes részei víz alá kerülnek.

Csokoládépisztoly a rablók kezében. Anglia egyik kis városában vakmerő rablók behatoltak egy kisebb bank helyiségébe és pisztolyokat szegeztek a tisztviselőkre. A bank alkalmazottai megijedtek a rablók támadásától és ellenállás nélkül átadták a bank egész pénzkészletét. A rablók erre eltávoztak, sőt fegyvereiket is ott hagyták az ijedtségtől halálra vált tisztviselő előtt. Mikor a tisztviselők magukhoz tértek és megvizsgálták a fegyvereket, kiderült, hogy csokoládéból készült játékpisztolyok voltak. A tréfás rablókat a rendőrség elfogta. Súlyos büntetés vár rájuk.

Két száz diák halálos szerencsétlensége a havasban. Két száz diák si-kiránduláson szerencsétlenül járt a Bucsecs-hegységben. Szakadékba zuhantak és mire rájuk találtak, megfagytak.

Nem jó virtuskodni! Eger mellett, Besenyőtelek községben Molnár József mezőőr fogadott a szövetkezeti korcsmában, hogy egy hajtásra megiszik egy liter bort. A bort valóban megitta, de egy negyed óra múlva holtan esett össze. Az orvosi vizsgálat megállapította,

hogy halálát a szeszmérgezés következtében előálló szívbenulás okozta.

Óriási színháztűz pusztított Mandzsuriában. A mandzsuri Antung városban előadás alatt tűz keletkezett a színházban. A tűz kitörése alkalmával óriási zavar keletkezett. Nyolcszáz ember veszett a lángok között. A tűz terjedését nem sikerült megakadályozni és a tűz a színház környékén még harminc épületet hamvasztott el.

Súlyos katonai szerencsétlenség történt Brüsszelben. A brüsszeli katonai gyakorlóterren robbanó lövedékekkel kísérleteztek. Egy lövedék nem robbant fel. Kis idő múlva a tisztok odamentek, hogy megvizsgálják a baj okát. Közben a lövedék felrobbant. Hét tiszt meghalt, tizenkettő életveszélyesen megsebesült.

A Székelység most megjelent új száma érdekes gazdasági kérdésre hívja fel a figyelmet az erdő talajának az értékesítésével Boross Elek cikkében. Góbéságok, szótár, lexikon, székelyföld kutatása s más állandó rovatok hoznak rengeteg adatot a Székelyföld ismeretetéhez. Megjelenik Odorheiu-n. Egy évre 100 lei (nyugdíjasok, tanügyiek, lelkészek számára csak 60 lei). Kérjen mutatványszámot.

Kihallgatáson három királynőnél. Az elmúlt farsang legünnepelebb bálkirálynőiről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbel szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Hogyan tudunk jó vaját csinálni?

Tejszövetkezeteinknél készült vajoknak az a legnagyobb hibájuk, hogy melegebb időben pár napon túl nem tarthatók el anélkül, hogy eredeti, jó zamatos ízüket el ne veszíteneék. Az ilyen vaj mihelyt jó ízét elveszítette, nyomban fém ízet vesz fel, melyet néhány nap múlva fagyura emlékeztető íz követ, és ez az íz a vajban később mind érezhetőbbé válik. Vajfogyasztó közönségünk ezt a megszokott rossz ízet tévesen „avasos” iznek nevezi és mint egészen természetes jelenséget nem is igen szokta kifogásolni. Annál súlyosabban érinti anyagiakban tejszövetkezeteinket, mivel az ilyen vaj rövid időn belül csak mint másodrangú vagy olvasztott vaj értékesíthető.

Fenti vajhiba két nagy súlyos mulasztásra vezethető vissza, melyet gazdáink és szövetkezeteink nap-nap után elkövetnek és pedig az egyik az, hogy a kifejt tejet vagy lefőlözött tejszint nem hűtik le legalább a kutviz hőfokára és lefedve hagyják savanyodni, a másik súlyos hiba az, hogy a tejet vagy tejszint rozsdás, piszkos vagy más fémizű edényben tartják, amely ízet a tej vagy tejszin igen könnyen magába vesz és azt tovább a vajba átviszi.

Tudományos kísérletek bebizonyították, hogy a frissen kifejt tejnek csiratartalma kezdetben nem hogy nőne, hanem csökken, különösen akkor ha a tejet legalább kutviz hőfokára (10–12 C) lehütjük. Természetesen, ha piszkosan fejtük a tejet, még ennél is mélyebb hűtést kíván, hogy ezt elérhessük. A tejszint is főlözés után a feldolgozásig tanácsos minél alacsonyabb hőfokra lehűteni, de a kutviz hőfokára föltétlen szükséges, mivel kifogástalan jóminőségű vaj csak ilyen tejszintből készíthető. A hűtést akkor is könnyen keresztül vihetjük ha nincs csörgedező hűtőnk úgy, hogy a tejet vagy tejszint mindig friss hideg kutvizbe állítjuk, amelyet időnként szükséges megújítani. Hűvös helyiségbe, jégverembe, hűvös pincébe vagy kutba leeresztve szintén igen jól eláll a tej vagy tej-

szin különösen ha azt előzőleg már lehütöttük.

A megsavanyodott tejből illetve tejszintből készült vajnál a következő hátrányok származnak.

1. Sok zsir megy el az iróval, így a vajnyeremény kisebb lesz.

2. Tulsavanyu tej, illetve tejszin pastörözése folyamán oly anyagok képződnek, melyektől a vaj kellemetlen ízű lesz.

3. Tulsavanyu tejből illetve tejszintből köpiült vaj nem tartós, gyorsan romló különösen a raktározás alatt „hal” és „olaj” ízű lesz. Kísérletek szerint a magas tejsavtartalmu vajban a tejsavnak kevés oxigén jelenlétében való bomlása adja a vaj „hal” és „olaj” ízét. Különösen pasztörözött tejszinnél a magas savtartalom azért káros, mivel a tejcukor tejsavvá erjed el, így a hozzáadott nemes tejsavbaktériumok a tejcukor szegény táptalajban nem tudják hatásukat kifejteni, így természetesen a vaj sem lehet sem tartós, sem jó zamatos ízű.

A rozsdás vagy fémizű edényben tartott tej, illetve tejszinnel a következő hatása van a vaj minőségére.

Tudományos kísérletek igazolják, hogy a rozsdával és fémekkel érintkezett tej vagy tejszin, különösen ha az már savanyodásnak indult, átveszi a rozsdás és fém ízet. Ezen ízet átviszi a vajba, ahol rövid időn belül, egy vagy két nap alatt, a következő folyamat következtében, „fagyus” ízűvé teszi a vajat. Különösen a vas, réz és ezek sói igen veszedelmesek a vajra. Azért a tejgazdaságban és tejiparban csakis a következő fém edények használata van megengedve: rozsdamentes acél, aluminium, ózozott edények és zománcozott edények. Esetleg a faedények is, ha azokat tisztán kezeljük. Ezen edényeket használat után hideg vagy langyos vízzel ki kell öblíteni, utána 5 százalékos forró szódás vízzel kell kimosni, melyeknek újból való leöblítése után teljesen ki kell szárítani, hogy azok hivatásukat betölthessék és sokáig eltarthatók legyenek.

Amennyiben tejtermelő gazdáink és szövet-

vetkezeteink az előzőekben felsorolt hibákat meg fogját szüntetni és utasításainkat továbbra is be fogják tartani, nemcsak tejgazdaságunk és tejiparunk fejlődését fogják előmozdítani s így munkánkban segítségünkre lenni, hanem tejük és vajuk minőségét meg fogják javítani és azokat sokkal jobban fogják tudni értékesíteni.

Finta Domokos.

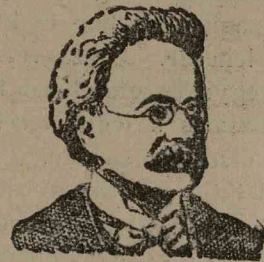
A gyümölcstermelés jövőt biztosít gyermekeinknek.

— Első közlemény. —

Ha végigjárjuk szülőföldünk bérceit és völgyeit, azt látjuk, hogy az minden szépséggel és gazdagsággal meg van áldva. Gazdasági terményeink mindenütt keresettek, a föld belseje tele van kiaknázatlan drágaságokkal, rétjeinken bőven terem az illatos fű, gyönyörű erdőinkben különféle vadállatok tanyáznak, a kis legelőkön szépen fejlődnek háziállataink, a hegyoldalakon kitűnő bor terem s gyümölcsfáink bőven termik az édes, zamatos gyümölcsöt. Mégis azt látja az ember, hogy népünk nincs olyan jó megélhetési viszonyok között, mint amilyenben lehetne és lennie kellene, mert nem használja ki azokat a lehetőségeket és kedvező alkalmakat, melyek mind a termelésnél, mind az értékesítésnél kínálkoznak.

Ma, amidőn a világ fejlődésének kereké szédítő gyorsasággal rohan előre, megváltoztatva minden eddigi életrendszert, nagyon is időszerű az a közmondás, hogy „aki megy, az halad, s aki áll, az marad.”

A tudomány fejlődésével az emberek életmódja is változásokon ment át. Az emberiség kezd mind kevesebb és kevesebb húst fogyasztani, hogy a könnyebben emészthető és az ugynevezett vitaminokban gazdag gyümölcsfélékkel és zöldséggel pótolja azt. Mi ennek a következménye? Az, hogy minél kevesebb húsfélét fogyaszt a nagyközönség, annál kevesebb hizott állatot vihetünk piacra eladás véget. Nem tudjuk értékesíteni a gabonát sem megfelelő áron, mivel többtermelés van s ha tekintetbe vesszük még azt a körülményt is, hogy a gyümölcsféléknek fogyasztásával kevesebb kenyérre, illetve búzára lesz szükség, be kell látnunk, hogy vál-

Tüdőbetegek

ezrel gyógyultak már meg!

Kérje haladéktalanul az én leírásomat:

új étkezési művészet,

amely már sok embernek mentette meg az életét. Ezen étkezési módszer akármilyen éle mód mellett folytatható és hozzájárul a betegség gyors leküzdéséhez. Éjjeli izedás és köhögés elmúlik, a testsúlyt emeli és lassanként megszünteti a szenvedést.

Az orvosi tudománynak komoly emberei

elismerik az én jeles módszeremet és szívesen járulnak hozzá alkalmazásához. Minél hamarabb folyamodunk hozzá, annál jobb.

Teljesen ingyen

kapja könyvemet, amelyből hasznos tudnivalót merithet. Mivel az én kiadóm összesen csak

10.000 darabot küld di. mentesen,

írjon azonnal hogy Ön is a boldog átvevők sorába lépjen.

ERNST PASTERNAK, BERLIN SO.

Michaelkirchplatz 13. Abt. Z. 609.

toztatni kell gazdálkodási rendszerünkön. Fel kell hagynunk azzal az idejét multa szokással, hogy ha apáink és nagyapáink csak búzát és kukoricát termeltek, hát mi is csak azt folytatjuk tovább. Amit ezelőtt 40—50 évvel jól lehetett értékesíteni, ma esetleg nem kell senkinek. Viszont például a veteménymagvakat, amit eddig külföldről rendelték a magkereskedők, most keresik és jó áron vásárolják, mivel behozataluk csaknem lehetetlen.

Igy vagyunk a gyümölcstermeléssel is. Ahogy szaporodik a fogyasztók száma — és napról-napra szaporodik — úgy mindinkább keresettebb lesz a jóminőségű gyümölcs, legyen az alma, körte, barack, szilva vagy bármi más. Használjuk ki tehát ezt a kínálkozó alkalmat és a gabonatermelés mellett foglalkozunk gyümölcstermeléssel is. Itt azonban nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy csakis jóminőségű és fajgyümölcsöt termeljünk, mert a férges és mindenféle fanyar ízű gyümölcsöt ma már nem lehet értékesíteni.

Jófajta gyümölcsből pedig nem tudunk annyit termelni, amennyit bel- és külföldön értékesíteni ne lehetne. Országgrészünk kötött talajánál és vegyi összetételénél fogva, majd mindenütt alkalmas a legizletesebb és legfinomabb gyümölcs termelésére.

Már lehet látni nálunk is szakszerűen és kellő gonddal kezelt gyümölcsösöket, melyeket összehasonlítva — jövedelmezőség szempontjából — a magára hagyott vagy félig-meddig kezelt fákkal, meg lehet állapítani az óriási különbséget, ami a kettő közt mutatkozik. Mindenkinek, aki gyümölcsfát ültet az a célja, hogy a gyümölcs értékesítésével minél nagyobb jövedelemhez jusson. Természetesen akármilyen szakértelemmel is gondozzuk fáinkat, mégis fogunk kapni másod- és harmadosztályu gyümölcsöt is, melyet házi fogyasztásra nagyon jól fel lehet használni, ugyis, mint friss gyümölcsöt vagy iznek megfőzve, aszalva, ecetnek stb. Ha van ezekből a készítményekből főleg, szintén igen jól el lehet adni, hiszen az aszaltgyümölcsöt még mindig külföldről szállítják. Azonban itt is arra kell vigyázni, hogy a lehető legjobb dolgokat állítsuk elő.

Most pedig csináljunk egy összehasonlító számítást a gabonatermelés és gyümölcstermelés között. Vegyünk számítási alapul egy hold jóminőségű földet, melyet húzával vetettünk be. Egy hold földbe kell kézzel szórva 1 mázsa vetőmag, melynek értéke 400 lej. Szántás, vetés, gyomlálás és aratási költségekre számítsunk 600 lejt, ez összesen 1000 lej. Holdanként átlag 10 mázsa termést számítva, ennek eladási ára 5000 lej. Ebből levonva az 1000 lej költséget, marad 4000 lej tiszta jövedelem.

Beültetve ezt a hold területet félmagastörzsű oltványokkal, szükségünk van 120 drb. 3 éves elsőosztályu oltványra, melyet, ha magunk nem tudunk előállítani, megbízható faiskolából szerezzük be, ma már igen olcsón 3 drb.-ként 20 lejért. Ha lelkiismeretesen gondozzuk fáinkat vagyis a maga idejében megfelelő szerrel permetezzük, 3—4 évenként az egész területet érett istállótrágyával megtrágyázzuk, rendszeren szántjuk a földjét s puhán és gyommentesen tartjuk, 10—12 év leteltével minden fáról számíthatunk 80 kg. termést például almából. Természetesen nem ez az első termés, mert a kiültetéstől szá-

mitva 5—6 év múlva már teremnek a fáink s ahogy a fa növekszik, mind több és több gyümölcsöt hoz. Kg.-ként 5 lejt számítva egy fa 400 lej jövedelmet hoz, a hold gyümölcsöséből pedig 48.000 lej nyers bevételünk van. Amíg az oltványok megnőnek, nemcsak, hogy nem szükséges, de nem is szabad közöttük a földet parlagon hagyni, ellenkezőleg, állandóan művelés alatt kell tartani. A fák között nagyon jól lehet termelni bármiféle veteményt és ezeknek magvait, répát és répamagot, mákot, dinnyét stb. Így addig is, míg gyümölcsfa oltványaink teremni kezdenek, földünk után megkapjuk az eddigi rendes jövedelmet s a fák is jól fejlődnek. Tíz év után is minden évben szántjuk és kapáljuk a fák között, mely aránylag igen csekély kiadást jelent. Egy darab fának egy évig tartó gondozása, metszése, kaparása, permetezése körülbelül 30 lejbe kerül. 120 darab fánál ez 3600 lej. Szántásra és apróbb kiadásokra számítunk még 1400 lejt. Összes kiadás 5000 lej. Ha 8000 lej kiadást számítunk, még ugyis a tiszta jövedelem 40 ezer lej az előbbi 4 ezerrel szemben. Tudjuk, hogy egy 16—20 éves fa szakszerű gondozás mellett 2—3 mázsa gyümölcsöt is terem, így tehát ez a szép jövedelem évről-évre növekszik a fák növekedésével, míg ha gabonát termelünk, vagy kaszálónak hagyjuk azt a földet, csak ritka esetben tudunk jobb eredményt elérni.

Akinek tehát van erre alkalmas földje, ültessen gyümölcsfát és rendezzen be gyümölcsösöt, hogy ezáltal is biztosítsuk gyermekeink jövőjét és saját magunk megélhetését. Kedveltessük meg gyermekeinkkel már kis esiny koruktól a gyümölcsfákat, megtanítva őket azok gondozására, az oltás és fanevelés mesterségére s végül tanítsuk meg szeretni és megbecsülni a fákat, még ha mások tulajdonai is. Megtanulva a fák nevelését és gondozását 15 éves korukban már saját maguk által oltott és nevelt csemetékkel ültethetnek be 2—3 hold területet is minden kiadás nélkül s mely 10—12 év múlva, mire gyermekeink felnőnek, már egy kis vagyont ér és nyugodt megélhetést biztosít számukra.

Benezédi Márton,
unitárius tanító.

Olvaszátok a Magyar Nép Könyvtár!

Mire tanítanak az E.G.E. évenként megismétlődő vetőmagkiállításai?

A Transylvániai Gazdasági Egylet, mint az utóbbi években mindig, az idén is megtartotta tavaszi vetőmag kiállítását és vásárját.

A kiállításra mind a bel-, mind a külföldi termelők igen szép számban vonultak fel terményeikkel. A kiállításra került termények sok elismerést arattak. De elismerést érdemel az E.G.E. vezetősége is és első sorban Török Bálint igazgató, aki évekket ezelőtt, az akkori elnökség határozata alapján, az első ilyen kiállítást megrendezte. Azóta is minden évben a kiállítás megrendezésében országrésze volt. Mellette Seyfried Ferenc, az Egyesület fiatal segédtitkára érdemel meg minden dicséretet a mostani kiállítás megrendezéséért.

Nagy jelentőségét ennek az évenként egyszer megrendezett kiállításnak abban látjuk, hogy a gazdáknak alkalmuk van megismerkedni a különböző termelési módok eredményeivel. Mint ahogy azt dr. Szász Pál elnök megnyitói beszédében is kifejezte: „Nem elég a földet csak szeretni, hanem azt jól kell megművelni és a különböző termelési módokkal szerzett tapasztalatokat felhasználni.”

Már pedig, hogy ezt gazdatestvéreink megtehessék, erre a legalkalmasabb egy ilyen úgynevezett *vetőmagkiállítás*, ahol a különböző eredményeket az érdeklődőknek módjában áll nemcsak megtekinteni, de összehasonlítani is.

Igen üdvös volna ezeket a kiállításokat, mint a múltban Transylvánia más városaiban is megrendezni.

Nem szabad elfelejtenünk azt

hogy ma, amikor az élet minden terén a fejlődés rohamléptekben halad előre, a mezőgazdának sem szabad egy helyben állani és az ősök által üzött régi módszerekhez feltétlenül ragaszkodni. A szakszerű haladásnak pedig a legbiztosabb módjai a gazdasági iskolák, szaktanfolyamok és nagy mértékben éppen ezek a vetőmag kiállítások.

Minden elismerésünk azoké, akik ennek a jelentőségét annak idején felismerték és azoké is, akik évről-évre ezeket a kiállításokat megrendezik. V. L.

Előkészületek

a gyümölcsfák téli permetezésére.
A tél utolsó erőfeszítéseit teszi, hogy helyet adjon a tavaszi születének. A gazda helyesen teszi, ha rendbehozza hernyózóollóját, kaparóját és drótkéféjét, hogy a mostani melegebb napokon nagy körültekintéssel eltávolítsa a gyümölcsfákon található összes hernyófészkeket, megkövedett gyümölcsöket, elszáradt leveleket és egyéb tisztátalanságokat.

Nagy gondtal és hozzáértéssel

a fák koronáját is meg kell ritkítani, hogy azok szellősek legyenek. Az ejtett sebeket és az almafáknál a vértetvektől megtisztított foltokat Aluola sebkenőccsel be kell kenni. A jó szalonnás tehéntrágyát is most kell körülbelül a fák csepegője körül elhelyezni, hogy annak tápanyaga a táplálkozó gyökerekhez eljuthasson. — Téli permetezés céljára leghelyesebb Libex-Universal nevű készítményt használni (a beszerzés helyét kiadóhivatalunk bárkivel szívesen közli) mert ez amellett, hogy 40%-kal olcsóbb, minden más eddig használt téli permetyagnál, — biztos sikerrel elpusztítja az áttelelő rovarokat és betegségeket. Ezen permetyagból 3%-os oldatot kell készíteni, kétkő és mész hozzáadása nélkül.

Nemsokára elkövetkező rügyfakadás előtti téli permetezés céljára ugyiszólván elengedhetetlen a múlt évben részletesen ismertetett és bármely permetezőgépre, vagy bambuszcsőre felszerelhető szabályozható szórófej beszerzése. — Ez a különleges szórófej, mely a nyári ködszerű permetyát 3 méterig elviszi, most télen, amikor csak lemosó permetyezésre van szükség, a permetsugarat 6—7 méterig is meghosszabbítja.

Nincs tehát olyan magas gyümölcsfa, melyet létra nélkül a földről (szükség esetén bambuszhasználatával is) meg ne lehetne előírásosan permetezni.

Embernek tisztálkodás, Gyümölcsfának téli permetezés!

De csak

LIBEX-UNIVERSAL

nevű téli permetyaggal, mert az a

leghatásosabb és legolcsóbb

Beszerzés helyét kiadóhivatalunk bárkivel szívesen közli
díjtalanul.

Nagy szó ez akkor, amidőn tele, nehéz géppel való létráramászás sokszor életveszélyes, eltekintve attól, hogy így igen sok hely permetezetlenül is marad.

A szabályozható szórófej a következő címmel rendelhető meg: Agrotechnica, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.

Megjelent a „Mezőgazdasági Szemle“ februári száma. Transilvânia legelterjedtebb és legmagasabb színvonalu mezőgazdasági szaklapja, a „Mezőgazdasági Szemle“ gazdag tartalommal jelent meg. Cikkei közül kiemeljük a buza trágyázására vonatkozó tanulmányt, amely azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a különböző trágyázások milyen hatással vannak a buza lisztjének minőségére. A kiváló magyar tudós, Szilády Zoltán a gyümölcsfák gyökereinek élettanával foglalkozik. Ujszerű és gyakorlatilag is értékes megállapításai általános érdeklődésre tarthatnak számot. A mák termesztése, a tej fontos szerepe és juhtenyésztés kérdéseinek ismertetései emelik a folyóirat tartalmát. A házak mellé ültetendő lugasszőlők kérdése több képpel, könnyen érthető formában van ismertetve. A tartalmas és minden művelt ember számára értéket jelentő folyóirat évi előfizetési ára 80 lej, megrendelhető a kiadóhivatalnál, Cluj, Str. Baron L. Pop 5. sz. alatt.

Szerezzünk új előfizetőket!

LOTERIA DE STAT

Megkezdődött a 13-ik Sorsjáték.

A szerencse sorsjátéka.

Egy rekord:

A mult sorsjátékban 77917 nyeremény volt
289.132.196 Lei értékben.

A jelen sorsjátékban:

167.112 nyeremény lesz
429.070.200 Lei értékben.

Keressék fel Sorsjegyirodájukat és vásároljanak
onnan szerencsés sorsjegyet.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzen tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

című könyve előfizetőink számára 65 lei és 15 lei portó, összesen 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

Piac

Drágulni fog a gyapot és a kávé.

A kormány gazdasági bizottsága új állami bevételek biztosítása céljából újabb illetékeket szabott ki egyes árucikkekre. A gyapot után különként 10—20 lej illetéket vetettek ki. A kávé behozatali illetékét különként 30—40 lejjel emelték fel. Így a gyapot és kávé ára meg fog drágulni. Különösen szomorú a gyapot drágulása, mert a háziszöttesekhez a nép nagyon sok gyapot anyagot használ fel.

Megszigorították a halkereskedelmet.

Szigoru törvénnyel szabályozták a halkereskedelmet. Halat vásárolni csak attól szabad, aki igazolja, hogy halászati engedélye van. Ellenkező esetben úgy az eladót, mint a vevőt megbüntetik. A halkereskedők igazolvány nélkül árulhatják a halat, azonban csak olyanoktól szabad halat vásárolniok, akik igazolják, hogy van halászati engedélyük. Ha a halkereskedők nem ilyenről vásárolják a halat, szigorú büntetésben részesülnek.

Állatvásár Reghinben.

A Reghin-i tavaszi állatvásár forgalma kielégítő volt. A ló-

vásárra felhajtottak 1014 darab lovat. Gazdát cserélt 207 darab. Az árak jók voltak. Igáslovak párjáért 8—10 ezer lejt fizettek, kocsilovak párjáért pedig 12—20 ezer lejt. A marhavásárt károsan befolyásolta az a körülmény, hogy aznap a közeli Bistrián is vásár volt és így a kiviteli kereskedők megoszottak. Felhajtásra közel kétezer darab került, amelyből 907 darab cserélt gazdát, nagyrészt borju. Kisebb mennyiségű lózott állatot szállítottak Bécsbe és Palesztinába. Feltűnően sokat vásároltak a Bucuresti-i kereskedők. Az igásókrök párja 14 ezer lejért kelt el, a hizlalt marha kilógrammjáért elősúlyban 14—15 lejt fizettek. A hizlalt borjuk ára nagyon magas volt, 1000—2500 lej darabonként.

Terményárak Oradea-n.

Buza 440, rozs 380—390, kukorica 260—270, árpa 370, zab 320, paszuly 550, napraforgó 450—460, tökmag 700 lej mázsánként.

Rétiszéna 110—120, lóhereszéna 160—180, lucernaszéna 180—200, takarmányszalma 30—35 lej mázsánként.

Hizott disznó 18—22 lej elősúlyban különként.

Piaci árak a Banat-ban.

Búza 435—440, kukorica 250, zab 300—310, takarmányárpa 310, sörárpa 350, muharmag 410, napraforgómag 160, tökmag 700—800, cirokmag 230, lóheremag 2600, lucernamag 3200 lej mázsánként.

Gyümölcsárak a Banat-ban.

Alma 12, köte 14 lej különként. A gyümölcsárak állandóan emelkednek, mert az eltett almából nagyon sok romlik el. Azok a termelők, akik gyümölcsöseikben szakszerűen permeteztek, sokkal jobban jártak. A permetezett gyümölcs nem romlik és jobban megfizetik, mint azoknak a termelőknek a gyümölcsét, akik permetezést nem végeztek.

A Székelység most megjelent új száma érdekes gazdasági kérdésre hívja fel a figyelmet az erdőtalajának az értékesítésével. Boross Eleknek az aktivitásba visszatérő írónknak hozza az azt bejelentő közleményét. — Góbéságok. szótár. lexikon. székelyföld kutatásai stb. állandó rovatok hoznak rengeteg adatot a Székelyföld ismertetéséhez. — Megjelenik Odorheien. Egy évről 100 lej (nyugdíjasok, tanügyiok, lelkészek számára csak 60 lej). Kérjen mutatványszámot.

IPAR

A varrógépek helyes kezeléséről és a gyakrabban előforduló üzemzavarok házi javításáról.

Mivel a varrógép ma már csaknem minden háztartásnak nélkülözhetetlen eszköze, szükségesnek tartjuk olvasóinkkal a gépek helyes kezelését és a gyakrabban előforduló hibáknak és üzemzavaroknak házilag való javítását megismertetni.

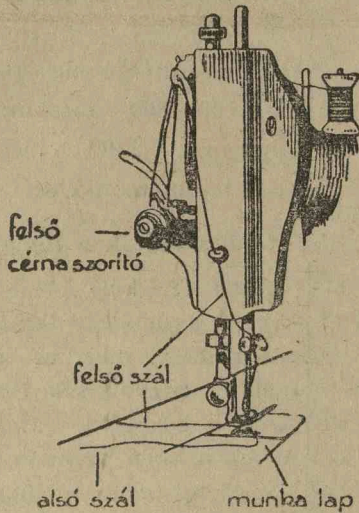
Ha valaki varrógépet vesz, annak a használatát az eladó mindig be is mutatja, tehát

erről nem szükséges külön beszélnünk. Hosszabb használat után azonban üzemzavarok állanak elő anélkül, hogy a gépen valami el lenne törve.

A leggyakrabban előforduló hibák a következők:

1. A gép nem varr, ha a tű nincs helyesen betéve.

A tűnek a hosszabb hornya mindig bal-kézfelől kell, hogy álljon. A tű lyukába, miután a tűrud furatában elhelyeztük, beledu-

gunk egy varrótűt és azt balkéz felé fordítva ráhelyezzük a munkalapra, majd pedig a kerék lassu fordításával a tűrudat addig mozgatjuk lefelé, amíg a rajta levő berovás a fej alsó szélével egybe esik. Midőn a tű így be van állítva, azt a tűszorító csavarral jól beszorítjuk, a géptűt egy kissé feljebb emelve, a varrotűt kihuzzuk és befűzünk. Fontos az, hogy a géphez mindig a neki megfelelő tűt használjuk.

2. A gép nem varr, esetleg a cérnát szakítja, ha az alsó vagy felső szál igen szoros. Ebben az esetben, ha az alsó szál igen szoros, a csatlakozást kivesszük és a szorító-rugón lévő csavart egy kissé meglazítjuk. A fontos az, hogy az alsó és felső szálak egyforma szorosan legyenek meghuzva, de nem igen szorosan, amit tapasztalat útján el tudunk sajátítani.

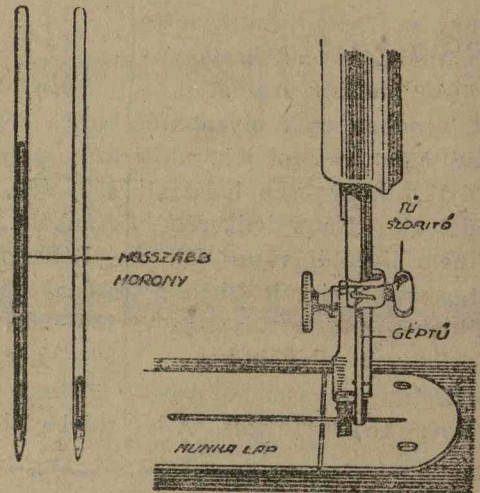
3. A gép öltést hagy ki, ha a munkaleszorító-papucs meglazult, vagy a munkavivő alsó vezető el van állítva, vagy a vezetőrud leszorító csavarja meglazult. Ezekben a hibákban az illető csavarok megszorításával, illetőleg az alsó vezetőlap helyes beállításával és megszorításával segíthetünk.

4. A gép szakítja a cérnát. Ennek az oka lehet az, hogy vagy az alsó, vagy a felső szál, vagy mindkettő igen szoros. Ezen a szálak-

nak a fent leírt módon való meglazításával és beállításával segíthetünk. A szálszakítás oka lehet még az is, hogy a tűnek a foka nagyon éles és az vágja el a cérnát. Ezen úgy segíthetünk, hogy egy cérnaszálat beolajozva egész finomra tört üvegporbba mártunk és azt a tűbe fűzve a két végénél fogva többször áthuzogatjuk. Ezzel az éleket lecsiszoltuk és a tű nem fogja a cérnát tovább szakítani.

Ha gépünk rendben van és jól varr, a legfontosabb az, hogy állandóan tisztán tartassuk és rendszeren olajozzuk.

Nagyon jó, ha gépünket legalább félévenként tiszta petróleummal, tiszta ecset segítségével jól kimossuk és leszárítás után ismét beolajozzuk. Ugyanakkor szükséges a gépen lévő összes csavarokat is meghuzogatni, mivel azok a varrás közbeni rázkódás következtében meg szoktak lazulni és nemcsak kisebb üzemzavaroknak lehetnek az előidézői, hanem kiesésük esetén alkatrész-, vagy tengelytörést is előidézhetnek, aminek a javítása tetemes költséget okozhat.

Olajozásra csakis valódi varrógépolajat használjunk, amely minden szakületben kapható. Ez azért fontos, mert a többi olajok beszáradnak és a mozgó részeknél sárt képezve gátolják a könnyű és sima mozgást, sőt berágódást is okozhatnak, ami a gép hamaros tönkremenését vonja maga után.

Andrási Ferenc.

Játszanak bizalommal
a LOTERIA DE STAT

Colectura Oficiala-nal

Központi székhely: Cluj.
Str. Regina Maria 46. sz.

Művelődési Osztály

Daloljatok székelly lányok!

Daloljatok, nótázzatok,
Piros lánjbis székelly lányok!
Hej, hogy zokog a nótátok,
Mikor szívből daloljátok.

Mi is a dal, mi a nóta?
A beteg szív gyógyítója.
Bánatfelhők kergetője,
Csuggedőknek éltetője.

Hadd szóljon hát az a nóta.
Kis kapukba s a fonóba!
Mig a nótát daloljátok
Pirosabb lesz az orcátok.

Langyos szellő szárnyra veszi,
S elrepíti messzi-messzi,
Valaki még megtanulja
Fájó szívvel eldalolja.

Daloljatok székelly lányok,
Rikaalji szép virágok,
Elhalkulni ne hagyjátok
— Addig élünk, míg nótáztok!

Ifj. Fekete Domokos.
kiszagda.

Deres Jóska földi hányódása és mennybe- menetele.

— Mért ellensége a világ az embernek?
— faggatta Deres Jóska csillapithatatlan ki-
váncsisággal, robbanó dühvel az embereket a
hajón és a braziliai partokon. — Feleljen, ké-
rem, beleszólok én az ön életébe? — Nézzétek
a csillagokat — mutatott a kék égre — min-
den csillagnak helye van és a saját helyén ra-
gyog. Az ember is csillag és Isten a magyar
csillagnak is helyet adott az égen, ki fosztja
meg az égtől a magyar csillagot?

Igy kiabált és fenyegetőzött Deres Jóska.
Bezárták, vallatták, tárgyaltak vele. Egyik
ország hivatala a másiknak ajándékozta, csak
hajóját magának nem adták vissza. Ekkor már
paragudott, szelid, kék szemére az örülség
szürke és piros ködei borultak, hosszú geszte-
nyebarna haja az arcába hullott, keze ökölbe

szorult. Döngette a falat, rázta börtönének
ajtáját, megtámadta közönyös vagy gunyo-
iódó őreit. Ellökte ágját.

— Nem vagyok bűnös és nem, vagyok be-
teg, — kiáltozta, — ti vagytok betegek és a
világ a bűnös.

Megszigorították börtönét. Nevetett és
fenyegetőzött. — Kötözzétek meg a csillago-
kat, tudjátok-e? Megtilthatjátok-e a napnak,
hogy süssön, én rám is süssön? Megyek a
csillagokkal, mert én is csillag vagyok.

És egy őszi estén csak annyit láttak az
örök, hogy felugrik börtönének közepén és
vigyázz állásba vágja magát.

— Vigyázz! Tisztelegj! — vezényelte ke-
ményen.

Mereven állt az alkonyatban, balkeze a
cembjén, jobbkeze a halántékán. Aztán han-
gosan, értelmesen így szólt:

— Jelentem alássan, Szent Mihály ur-
nak, itt vagyok és készen állok.

Igy szólt, mert amilyen értelmesen be-
szélt, olyan tisztán látta három lépés távol-
ságban maga előtt a szigorú és igazságos
Szent Mihályt, aki megérkezett hozzá fekete
lovával, melyen elszállítja a földről a lelke-
ket. Világosan hallotta, hogy a szigorú és
igazságos Szent Mihály mindig nyugodt
hangján így válaszolt neki:

— Jól van fiam, akkor mehetünk.

— Jelentem alássan, mehetünk! — mon-
dotta bátran Deres József és kinyújtotta ke-
zét, hogy megfogja Szent Mihály lovának
kantárát. Meg is fogta és fel is pattant a fe-
kete lóra.

Ez volt aztán a csodálatos út, a bizton-
ság és a szabadság. Mert Szent Mihály urunk
a nemes fekete paripa elé állt és abban a
percben hiába forgatták nyakukat és meresz-
tették szemüket a sanda örök, minden fal le-
omlott és minden kapu kitárult és Jóska sza-
badon vágatott börtönökön, házakon, váro-
sokon és országokon át a kék ég felé, a vil-
lógó csillagok közé. És amilyen messzi lát-
szanak a csillagok, mikor a föld börtönéből
nézi az ember, olyan közel vannak, mikor
Szent Mihály lova viszi az embert. Jóska is
alig örült a szabad vágatának, már meg is ér-
kezett az egek kapujába. Zárva volt persze,
de Szent Mihály fekete lovának ezüst pat-
kója megbökte a hatalmas kaput.

— Én vagyok, Mihály, — szólt Szent

Mihály — hazahoztam a Jóska gyereket. — Ekkor rögtön kitárult a végtelen nagy kék kapu megnyílt a hatalmas Isten egének fényes udvara. Olyan fény tündökölt ott, hogy hogy az udvar közepén egy olyan óriási mérleg ágaskodott, amilyent még elképzelni sem tudott.

Szent Mihály a mérlegre mutatott.

— Állj fel rá, Jóska fiam.

Amikor Deres Jóska csodálkozott, megmagyarázta:

— Megmérjük a lelket, mielőtt az Ur színe elé bocsátjuk.

Jóska felpattant az aranyserpenyőbe és figyelte, hogyan méri meg Szent Mihály. Nem értette egészen a dolgot, mert bár finoman libegett a két serpenyő, súlyokat nem látott; meg is kérdezte, hogy most mi lesz vele?

— Elvezetlek az Ur színe elé, mert oda való vagy, — mondta Szent Mihály, — csak várj sorodra.

Ekkor már intett is Szent Mihály, mert a fekete lovon új lelkek érkeztek. Szent Mihály intésére Deres Jóska olyan könnyedén, hogy szinte repült, az udvar tulsó végébe perdült, ahol azok a lelkek várakoztak, akik kiállották Szent Mihály mérlegét. Türelmesen táboroztak itt, szép muskátlik és bólogató eperfák közt. Nemsokára Szent Péter is arra jött és megismerte Jóskát, meg is szolította.

— Hát aztán mi volna a kívánságod, Jóska fiam?

Jóska sokáig hangtalanul nézett Szent Péter jóságos szemébe, mert annyira megilletődött, hogy nem tudott mindjárt megszólalni. De minél mélyebbre hatolt a tekintete a Szent feneketlen szemébe, annál tisztábban meglátta vágyódásának képeit. Házat látott a Szent szemében, kis fehér házat, az udvaron pedig sárból, szalmából, kőből házat építő kisfiút.

— Tetszik-e látni — kérdezte Szent Pétertől — azt a kisfiút?

A Földre mutatott, amely soha olyan közel nem volt hozzá, mint most.

— Látom, fiam, — bólintott Szent Péter.

— Tetszik tudni, — panaszkodott Jóska — azt a házat szeretném megépíteni... hogy egész legyen...

— Építsd, — biztatta Szent Péter. — Kapsz itt majd hozzá mindent, ami kell. Csilagot... hitet... erőt... szerencsét.

— De... de... — kapkodott még Jóska — az, amit itt építünk, igazi az?

— Csak ez az igazi, édesfiam, — bólogtató Szent Péter — mert csak az maradandó a Földön, ami itt épül az égben.

Jóska még sok mindent akart kérdezni ott az égi udvar aranyos sarkában, de ekkor tündöklő fényrel szólaltak meg a trombiták... Szent Péter esöndre intette Jóskát... Szent Mihály az új csapat élére állt és vezette a hazatért lelkeket a trombiták irányában az Ur Isten színe elé.

Földi Mihály.

Apróságok • Adomák

Mióta szerepel a kolbász az emberiség étlapján?

A kolbász már a legrégebbi feljegyzésekben is szerepel. A görögök nagy költője, Homeros írja, hogy a régi görögök kecske belekbe töltötték szalonnás-véres hurkát. A bizánci császárság idejében bölcsek Leó császár a kolbászkészítést megtiltotta. Ha valakit rajtakaptak, hogy kolbászt készített, pörére vetköztették, megbotozták és az országból száműzték.

Ennek a szigorú intézkedésnek magyarázata az volt, hogy az akkor uralkodó tisztasági viszonyok között a kolbász bizonyára nagyon sokszor okozott súlyos mérgezéseket. Ugyanaz a jelentősége tehát bölcsek Leó intézkedésének, mint a Mózes-féle étkezési törvényeknek.

Bölcsek Leó és mások küzdelme a kolbász ellen azonban nem vezetett sikerre. A rómaiak nagyon szerették a kolbászt és hurka eledeleket. A nagy római lakomáknak főeledele volt a füstölt kolbász, a véres- és májas hurka. A kolbász és hurkakészí-

tés tudománya a rómaiaktól terjedt el az északi népek felé. Különösen a germánok által lakott területeken részesítették nagy becsületben a kolbász- és hurkakészítést. 1601-ben a braunschweigi hentések versenyre keltek a königsbergi hentésekkel, hogy melyikük tud hosszabb kolbászt készíteni. A feljegyzések szerint a díjat a königsbergiek nyerték el 2110 láb (6 kilométer) hosszú kolbászt készítettek.

A magyarok később ismerték meg a kolbász ételeket. A régi cseh életben nevezetes szerep jut

Hüléses betegségek-

nél, rheuma, köszvény és idegfájdalmaknál a Togat-tabletták gyorsan és biztosan hatnak. Togat nagymértékben húgysavoldó és bakteriumölő, a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Több mint 7000 orvosi vélemény! Egy kísérlet meg fogja győzni! Kérjen kifejezetten Togat-t, nincs ennél jobb. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

tott a kolbásznak, amennyiben a felszabadulást követő ünnepi ebéden az első fogás kolbász-leves volt. Ma a kolbász és mindenféle hurka a legnépszerűbb magyaros eledel közé tartozik. Mondhatjuk, hogy népeledelük változott. A tisztasági szabályok gondos szemelött tartásával aránylag gyenge minőségű húsból olcsó és jó kolbászarút lehet készíteni. Különösen a nagyvárosok szegényebb néposztálya számára nélkülözhetetlen az olcsó kolbász, amelyik magas tápértéke mellett, ha — mint már hangsúlyoztuk — gondosan volt készítve, nagyon olcsó.

Meghalt a bolha-király

Közelebbről halt meg a svájci Bazelen Hechler Vilmos, akit általában bolhakirálynak hívtak. Hechlernek nagyon érdekes élettörténete van. Harminc évvel ezelőtt hajón Amerikát utazott. A hajón nagyon sok bolha volt, úgy hogy az utasok helyzete valóságos pokollá változott. Hechler avval töltötte idejét a hajón, hogy a bolhákat összefogdosta és dobozba zárta. Csodálattal állapította meg, hogy az elfogott bolhák nem viselkednek egyformán. Akadtak közöttük olyanok, amelyek a dobozban nem ugrándoztak és miután foglalkozott velük Hechler, megállapította, hogy kisebb mutatóanyagok elvégzésére betaníthatók. A létrát épített, betanított bolháknak, apró szekereket huzatott a bolhákkal, sőt arra is megtanította egyes bolháit, hogy apró kis ágyut süssenek el. Mikor

Hechler az amerikai szárazföldre érkezett, híre ment tudományának és megalapította az első bolha cirkuszt. Rövidesen „bolhakirály” néven ismerték az egész világon. Bejárta a világ minden nagyobb városát, a világháború alatt és a világháború után a bécsi Práterben is működött bolhacirkusza. A Bécsben járt katonák közül sokan látták az idomított bolhák mutatványait.

Hechler bolhacirkuszával óriási vagyont szerzett. Öreg korára Európában telepedett le és most halt meg Bazelben. Élete mutatja, hogy a leleményesség és a kitartás a látszólag semmiből is megélhetést teremt az ember számára.

Különös gyógyfürdő.

A világ legkülönösebben használt gyógyfürdője Japánban van. Shi-rahone helységben hüléses betegségeket gyógyító forrás van, amelyet a betegek ezrei keresnek fel. A gyógymód nagyon érdekes, mert a betegek hetekig fekszenek a gyógyító fürdőben, anélkül, hogy abból kiszálnának.

Éjszaka is a vízben alusznak és hogy ne fulladjanak meg alvás közben, kövekkel rakják körül magukat.

Acélből épült templom.

A Filippi szigeteken Manila városában, közelebbről nagyon érdekes templomot szenteltek fel. A templom teljesen acélből készült. Az érdekes szerkezetű templom előnye, hogy a szigeten uralkodó gyakori földrengések alkalmával épen marad. Érdeemes tudni, hogy Filippi szigetén nagy számban laknak unitáriusok.

Más oka van.

— Azt sem tudom, hova tegyem a pénzemet.

— Annyi pénzed van?

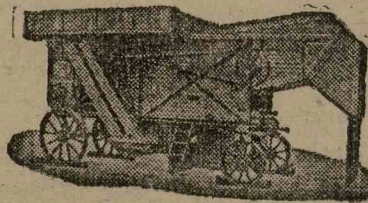
— Dehogy! Minden zsebem lyukas.

Éjszakai hangulat.

Rendőr: Ne énekeljen itt az utcán, mert beviszem a börtönbe.

Részeg: Na és ott szabad énekelni?

M.A.V. önheálós golyócsapágyas acélkeretű cséplőgépek.

legújabb kivitelben M. A. V. szab. beszerelhető herefejtkészülékek. „MOMAG Diesel” 33/45 Hp traktorok, kicserélhető hengerperselyekkel. „MÁVAG” egytetemes kalapácsos malmok. A cséplőgépekhez különféle üzemgépek. Mindenkor a legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók a romániai kizárólagos vezérképviseletnél:

„Industria-Economia” Kereskedelmi és Ipari Részv.-Társ.-nál,
TIMIȘOARA, Str. I. C. Brătianu 34. — Telefon 914.

Távírat: Industria—Timișoara.

Tanácsadó.

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

M. K. Ditrau. Örvendünk, hogy a „Gazdatudomány“ c. könyv második kiadása megnyerte tetszését. Köszönjük az elismerő sorokat. A Wolf-féle gazdasági és kertészeti eszközök minden nagyobb vaskereskedésben beszerezhetők. Ha esetleg valamelyik közelében levő nagyobb helységben nem tudna Wolf-féle eszközöket vásárolni, úgy ajánljuk, hogy forduljon az idevaló Bréver céghez, amely cég velünk állandó és barátságos összeköttetésben áll. Ennél a cégnél kaphatók a Wolf-féle eszközök. Kérjük forduljon a következő címhez: Bréver magkereskedés Cluj, Piata Mihai Viteazul 4. Esetleg levelében kérjen a Wolf-féle eszközökről árjegyzéket.

A. Z. A tavalyi jérécek tojásai, hogyha a jérécek jól voltak tartva, keltetésre felhasználhatók. A tapasztalat azt mutatja, hogy a fiatal jérécek tojásainak kikelési százaléka éppen olyan jó, mint az idősebb tyukoké. Ha a tojási időszak kezdetén a jéréceket jól tartjuk, tojáshozam tekintetében sem maradnak el az öreg tyukok mögött.

Pótadó Catina. A községi pótadó ügyében a kövekezőkről értesítjük. A pótadónak a közölt módon való kivétele ellen tényleg csak a behajtás rendjén lehet jogorvoslattal élni. Ugyanis az említett prefektusi intézkedés ellen semmi néven nevezendő jogorvoslatnak nincsen helye. Amennyiben a pótadó kirovása még a községi képviselőtestület által történt volna, úgy a költségvetés kifüggesztésétől számított 5 nap alatt elvben meg lehetett volna támadni a Helyi Közigazgatási bírósághoz, azonban itten az a joggyakorlat van érvényben, hogy az állami iskola építését tárgyaló pótadó olyan szükséglet, amelynek a viseléséhez minden községi lakos köteles hozzájárulni tekintet nélkül arra, hogy az illető községben van-e vagy nincsen felekezeti iskola.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

K. S. Ludaş, B. S. Anghelus, N. J. Logig, B. I. Damaeuseni, K. S. Ljvada, K. G. Stejeris, F. Ö. Corneşti, O. I. Moldovanesti. **ELŐFIZETŐINKHEZ!** Mindazon előfizetőinket, akik még hátralékban vannak, felszólítjuk, hogy az általunk kiküldött postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett összeget, mert lapunknak minden pénzre szüksége van, s akinek nagyobb hátralékuk van, azok részére, ha nem gondoskodnak a hátralék beküldéséről kénytelenek leszünk a további lapküldést megszüntetni.

Azon újházásoknak, akiknek egy évvel ezelőtt indítottuk meg lapunkat, mint ingyen példányt, a lapküldést csak azon esetekben folytatjuk, ha mind rendes előfizetők lépnek be hozzánk, mert egy évig ígértük az ingyen példányt s mivel újabb újházások is jelentkeznek, egy évvel tovább nem küldhetjük ingyen lapunkat senkinek sem.

Cs. S. Projd. Ezelőtt két héttel a tanácsadó rovatban közöltük a friz juhok beszerzésére vonatkozó adatokat.

B. J. Nadás. Nemes elhatározásuk és tettük minden dicsőre méltó megérdemel. Sajnos a Magyar Népből sohasem szoktunk gyűjtési felhívásokat közzélni és ettől a szokásunktól jelen esetben sem térhetünk el. Forduljanak talán kéréssel az illetékes magyarpárti tagozathoz, hátha onnan tudnak felvilágosítást adni Önöknek, esetleg pedig gyűjtést indítanak a nemes cél érdekében.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: N. G. Mărghita 150, Petresti-ről: M. R. 150 és R. I. 90, ifj. I. S. Aita Media 80 (1936. évre még 45 lejt kérünk), U. N. S. Fantanita 150, V. J. Ciucani 150, Hatuica-ról: V. J. 150, V. I. 75, Sz. Gy. Cozmeni 155, Sz. I. Kovács Crasna 150, D. J. Miclosvara 150, ifj. G. P. J. Lompirt 150, E. J. Ilisua 75, B.

D. Crasna 150, öz. P. M.-né Bo-vine 150, T. J. Beiuş 300 (r. 1936 dec. 31-ig), Mihaileni-ről: O. I. és O. L. 150—150, N. F. Aluniş 155, V. S. Aita Mare 150, V. L. Belin 150, S. J. Fizes (Caras m.) 155, B. M. Belting 150, N. Zs. Vargata 150, H. N. Strimbu 150, H. L. Mărghita 150, K. Gy. Nemes-hódos 200, B. I. Sântandrei 150, S. I. Cjucaşmărtin 300, D. O. Bucureşti 155, B. J. Sibiu 150, Sz. J. Casinul-Nou 150, T. J. Beiuş 380, P. Z.-né Câmpia Turzii 220, K. S. Săcueni 300, öz. V. I.-né Săcueni 155, öz. Sz. A.-né Hoghig 675, V. M. Ilisua 150, T. Gy. Dumbrava 155, Cs. B. Hărlău 150, ifj. K. J. Petecu 150, D. M. Cobăteşti 150, W. S. Bălăş 300, Cămin-ről: R. A. 150, S. M. 150, ifj. Cz. J. 150, ifj. T. J. 150, öz. W. I.-né 150, W. S. 150 és R. Gy. 150, Sz. S. Dumbrava 335 könyvek elküldve, J. I. Ulmeni 155, D. F. Marcusa 430, ebből 200 lej Uj Cimborának 80 lej Gazdatudományra, B. I. Tomesti 150, B. B. I. Dorneşti 305, F. P. Dorneşti 155, K. J. Aita Mare 150 lej.

A szerkesztőférfi felhív

GYALLAY DOMOKOS

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állásikeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészzeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza Târgu-Mureş. Str. Calaraşilor No. 19.

Több osztály középiskolát és néhány év zenetanfolyamot végzett, intelligens urileány házvezetőnői, kulesárnői vagy hasonlók bizalmi állást keres vidéki újháznál. Ajánlatokat kérjük lapunk szerkesztőségébe „Szorgalmas” jellegre leadni, vagy küldeni.

Abesszin főpapak Mussolini előtt. Arcukról, mosolyukról nehezen lehetne őszinte hódolatra következtetni.

Nehéz békét csinálni Abessziniában.

Az olaszok mindent elkövetnek, hogy Abessziniák lakóit kibékítsék s magukhoz édesgessék. Az előkelőségeket Rómába hívják tárgyalásokra s anyagi előnyökkel, munka-alkalmak teremtésével próbálják az olasz céloknak megnyerni.

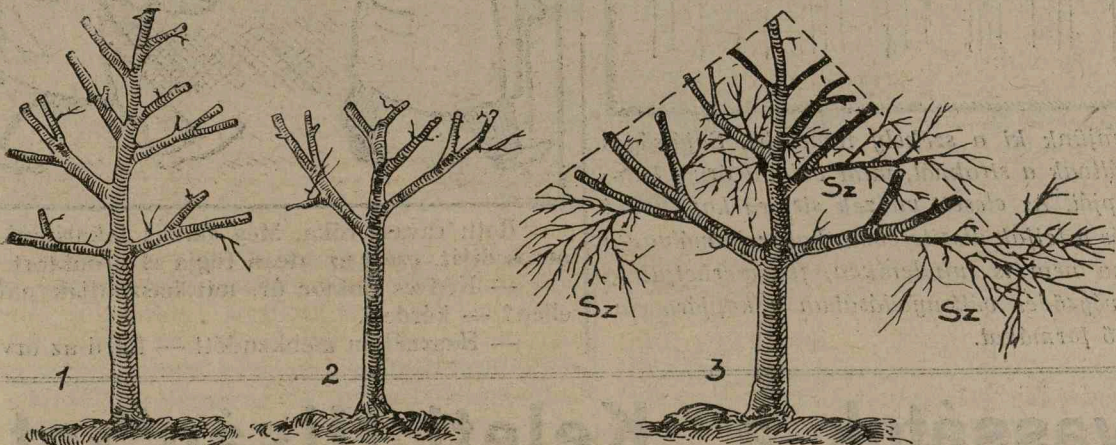
A békitő politika azonban nem jár teljes sikerrel. A közelmúlt hetekben Abessziniák kormányzója, Graziani alkirály ellen bombamerényletet követtek el Addis-Ábeba-ban. Graziani súlyos sebbel életben maradt, de azok közül, akik közelében álltak, többen életüket vesztették. De az ország többi részeiben is nagy nyugtalanságok jelentkeznek. Az olaszok kiméretlenül kivégzik azokat, akiknél fegyvereket találnak.

Tanuld meg!

Képen mutatjuk be a gyümölcsfák fiatalításának módját.

Az öreg gyümölcsfák termőképességének növelésére a legbiztosabb mód a fák megfiatalítása. A fiatalítás abból áll, hogy a gyümölcsfák ágait visszavágjuk. A visszavágott ágakon új, fiatal hajtások nőnek, amelyek néhány év alatt bő termést hoznak. A fák fiatalításánál nagy hibákat követnek el azért, hogy a visszavágásnál nem ügyelnek a korona természetes arányainak betartására. A fa nedvkeringése ugyanis

zavart szenved, hogyha a visszavágásnál nem vagyunk figyelemmel a fa koronájának eredeti alakjára. Ügyelni kell ezenkívül arra, hogy a fiatalított fák visszavágott ágain hagyjunk úgynevezett szivóágakat. Ezek fiatal ágak, amelyek a tápláló nedvek felszívását és levelek segítségével a fa táplálását látják el. Hármas képünkön bemutatjuk a helytelenül és a helyes módon fiatalított gyümölcsfa képét. A megfiatalított gyümölcsfákat a visszavágás helyén, ha az eredeti fajta minőségével nem vagyunk megelégedve át-olthatjuk másfajta. Ezt a módot lapunkban már közöltük. Gondoskodjunk a fiatalított fák bő trágyázásáról.

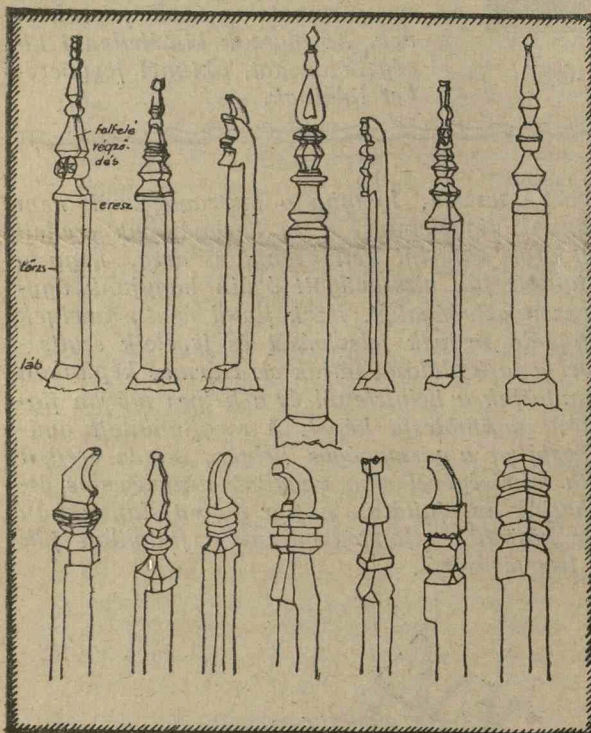

Hogyan vágjuk vissza fiatalításhoz a fák ágait?

1. Alsó ágak rövidek. 2. Alsó ágak hosszúak. 3. Helyesen visszavágott fa, szivóágakkal (Sz)

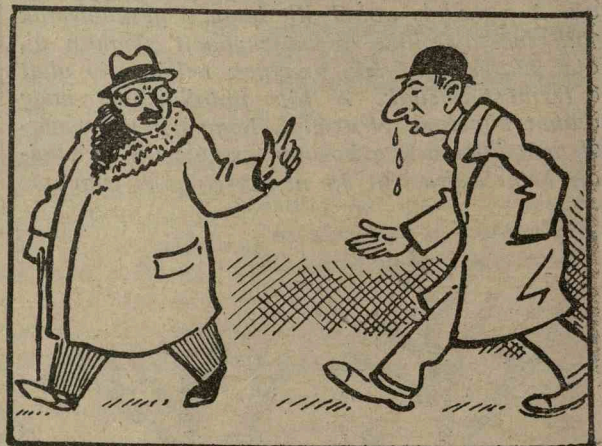
Aki ember s tiszta jellem,
Nem fordul az Isten ellen.
Hol Isten van, van ott ég is,
Ezt mondja a Magyar Nép is.

A magyar díszítés alapformái.

Menjünk ki a székely temetőbe. Sajátságos fejfák állnak a síroknál, mint valami óriás katonák kopjái. Az elesett vitézek sírjára kopjájukat tűzték és a fejfák díszítésében, habár homályosan is és ha nem is mindeniken, felismerhetjük a felfelé végződés vékonyodásában a kopjára emlékeztető formákat.

A fejfákat négyszögletes hasából faragják és négy részre tagolják; a földbe kerül a csak durván elnagyolt láb, melyet a törzs követ és az erre írott betűket, sokszor festett díszítést az eresz védi az esőtől és az eresz felé kerül a végződés a tulajdonképeni díszes hegye a fejfának. Előfordul az is, hogy a fejfát hasábosan vezetik végig, mint az utolsó formákon látjuk, ezek erőteljesebb benyomást tesznek a szemlélőre, a legtöbb azonban felfelé vékonyodik az eresz felett. Nehány jellegzetes fejfát mutatunk be a sok ezernyi formából.

Roth ravasz róka. Meg akarja takarítani az orvos díját, ezért az utcán fogja el a doktort.

— Kedves doktor úr, mit használjak nátha ellen? — kérdezi.

— Használjon zsebkendőt! — feleli az orvos.

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot!

Kiadja a „Magyar Nép“ kiadóbizottsága, Minerva Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5, 26378